

На основу члана 56. став 1. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10 – исправка) и члана 16. Статута Јавног предузећа „Палић – Лудаш”,

Надзорни одбор на седници одржаној 28. фебруара 2014. године, доноси

П Р А В И Л Н И К

о унутрашњем реду и чуварској служби Специјалног резервата природе „Лудашко језеро”

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби у Специјалном резервату природе „Лудашко језеро” (у даљем тексту: Правилник), уређују се правила за спровођење режима заштите Специјалног резервата природе „Лудашко језеро” (у даљем тексту: Резерват), а нарочито:

1) начин на који ће се понашати посетиоци, власници и корисници непокретности при кретању, боравку и обављању посла на заштићеном подручју;

2) места, површине и објекти у којима се ограничава кретање или забрањује и ограничава обављање одређених радњи, као и трајање тих мера;

3) биљне и животињске врсте које је забрањено уништавати, оштећивати или узнемиравати, као и врсте чије је коришћење, односно брање, сакупљање и излов ограничен;

4) подручја природних рибљих плодишта, услови рекреативног риболова и дозвољеног излова риба, риболовне воде чије је коришћење забрањено или ограничено, у складу са законом;

5) начин сарадње са физичким и правним лицима који по раз- личитом основу користе или су заинтересовани за коришћење за- штићеног подручја;

6) услови заштите приликом научних истраживања и образовних активности;

7) места и услови за одлагање отпада;

8) начин одржавања уредности и чистоће заштићеног подручја;

9) начин и организација чувања заштићеног подручја;

10) опрема и средства неопходна за чување и одржавање;

11) противпожарна заштита.

Члан 2.

Одредбе овог правилника односе се на лица која пребивају или бораве на подручју Резервата, власнике земљишта и других непокретности и правна и физичка лица која остварују право коришћења непокретности или коришћења природних добара на подручју Резервата кроз регистровану делатност, на посетиоце Резервата, као и на правна и физичка лица која обављају друге дозво- љене активности или врше службене радње на подручју Резервата.

Правна и физичка лица из става 1. овог члана дужна су да поштују режиме заштите на подручју Специјалног резервата „Лудашко језеро” прописане Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Лудашко језеро” („Службени гласник РС”, број 30/06) (у даљем тексту: Уредба).

Режим заштите I степена на површинама:

I/1 – Суви рит – североисточни део језера који садржи старе, нетакнуте тршћаке;

I/2 – Нетакнути стари тршћак на јужном делу језера уз запад- ну обалу.

Режим заштите II степена на површинама:

II/1 – Лудашко језеро са уским појасем остатака природне ве- гетације уз обалу;

II/2 – Переш – речица Киреш од пруге до ушћа у Лудашко језеро, као и влажне ливаде плавног подручја узводно од језера;

II/3 – Переш – речица Киреш и влажне ливаде плавног под- ружја низводно од језера, од уставе до Буки моста;

II/4 – Хинга – степски фрагмент на брегу код тригонометриј- ске тачке;

II/5 – Чурго – повремено плављене влажне ливаде;

II/6 – Киваго – влажне слатине и ливаде на тресетној подлози.

Режим заштите III степена на површинама:

III/1 – Лудашко језеро – четири залива за рекреацију и прио- бална зона у ширини од 100 m предвиђена за формирање пуфер- појаса;

III/2 – Переш – северни део плавног подручја између маги- стралног пута и пруге, као и водоток Киреш од Переша до границе ПИО „Суботичка пешчара”;

III/3 – Переш – деградирани површине са стаништима при- родних реткости;

III/4 – Буки – ливаде и обрадиве површине предвиђене за ре- стаурацију станишта/за формирање пуфер-појаса уз долину Киреша; III/5 – Чурго – обрадиве површине предвиђене за

рестаураци- ју станишта/за формирање пуфер-појаса око влажних ливада;

III/6 – Киваго – ливаде и обрадиве површине предвиђене за формирање пуфер појаса око природних станишта;

III/7 – Слано језеро, слатински пашњак на јужном делу кори- та и канал Палић – Лудаш од Палићког језера до границе подручја Чурго.

Члан 3.

Правна или физичка лица из члана 2. овог правилника дужна су да се придржавају Закона о заштити природе (у даљем тексту Закон), Уредбе и одредаба овог правилника, упутстава са инфор- мативних табли и других ознака, као и упутстава или налога чува- ра и других овлашћених лица Јавног предузећа „Палић – Лудаш” (у даљем тексту: Управљач).

Члан 4.

За коришћење природних вредности Резервата и услуга Управљача плаћа се накнада.

Обвезнике накнаде, њену висину и начин наплате прописује Управљач посебним актом, у складу са чланом 70. Закона.

Обвезнике накнаде, њену висину и начин наплате прописује Управљач посебним актом, у складу са Законом.

Члан 5.

Управљач обезбеђује унутрашњи ред у Резервату, у складу са Законом и овим правилником и то организовањем чуварске слу- жбе, сарадњом са локалним становништвом, јавним предузећима и установама и удружењима грађана, као и сарадњом са органима државне управе и локалне самоуправе.

II. КРЕТАЊЕ И БОРАВАК ПОСЕТИЛАЦА

Члан 6.

Кретање на подручју Резервата дозвољено је по јавним пу- тевима, пољским путевима, одређеним стазама, површинама намењеним за рекреацију и на посебно уређеним теренима за одмор и камповање (Хајдуково код цркве и код фудбалског игралишта, Хајдуково – комплекс Визиторског центра Лудаш, увала Буцак, Шупљак код Школе и Рока Тања на источној обали).

Посетиоци и организоване групе посетилаца Резервата могу се изузетно кретати и по деловима подручја Резервата који нису уређени за кретање и боравак посетилаца уз претходно одобрење Управљача и пратњу чувара заштићеног подручја и водича.

Члан 7.

У зони I степена заштите (Суви рит, тршћак на источној оба- ли у јужном делу језера) забрањено је свако кретање. У зону I

степенa може улазити по потреби чувара природе и истраживачи у пратњи чувара заштићеног подручја уколико имају потребне дозволе и сагласности.

У зони II степена заштите забрањено је спровођење било каквих активности на води, осим за потребе спровођења мере заштите, научноистраживачких радова и едукације.

Члан 8.

Посетиоци могу боравити у Резервату на свим за то намењеним локалитетима из члана 6. став 1, уз поштовање одредби Правилника и упутстава чувара заштићеног подручја.

Члан 9.

Забрањено је коришћење чамаца на моторни погон, осим за потребе Управљача, забрањено је држање чамаца у води и коришћење истих у периоду од 1. јануара до 30. јуна, осим за потребе управљача.

За коришћење чамаца и других пловних средстава ради кретања на језеру, власници, односно корисници тих пловила, дужни су да прибаве одобрење Управљача и да се придржавају одредби Правилника.

Сви чамци морају бити видно обележени таблицама - ознакама које издаје управљач ради евиденције и праћења стања. Број ознака - таблица је ограничен и износи 100 комада. Издавање ознака се годишње наплаћује кроз Одлуку о накнадама о коришћењу Специјалног резервата природе „Лудашко језеро“ (у даљем тексту Одлука о накнадама). Чамци без ознака се не могу кретати по језеру.

Сви чамци са ознакама се привезују на неки од пет званичних молова: Суњог чарда, Буцак, код Пумпе, код Школе, Рока тања или на неком од постојећих појединачних молова. Накнада за коришћење појединачних молова годишње се наплаћује кроз Одлуку о накнадама.

Члан 10.

Кретање моторних возила на подручју Резервата дозвољено је по јавним путевима и означеним пољским путевима.

Паркирање возила дозвољено је на означеним површинама.

Власници некретнина на подручју Резервата могу прилазити својим парцелама пољским путевима и паркирати поред истих током вршења пољопривредних радова.

У случају потребе возила управљача, полиције, хитне помоћи могу да користе све пољске путеве.

Члан 11.

Камповање и логоровање ван грађевинских парцела на подручју Резервата може се организовати једино на местима посебно одређеним и уређеним за те намене сходно члану 6. став 1.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, камповање или логоровање може се организовати уз пратњу чувара и одобрење Управљача на другом месту, у кратком трајању и за мањи број лица, а за потребе истраживачког рада и екотуризма.

Ложење ватре на отвореном огњишту, изван места одређених за камповање и логоровање допуштено је само на посебно уређеним ложиштима.

Члан 12.

Власници и корисници земљишта и других непокретности, дужни су да омогуће пролаз чуварима и другим овлашћеним лицима Управљача у вршењу службених радњи, као и лицима која са одобрењем Управљача обављају истраживачке и друге активности у Резервату.

III. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 13.

Лица која живе, бораве или обављају посао на подручју Резервата дужна су да примењују мере заштите природних, културних и других вредности и животне средине, у складу са Законом, Уредбом и овим правилником.

Члан 14.

Биљке заштићене Законом, Правилником о проглашењу и заштити заштићених и строго заштићених дивљих врста биљака

и животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/10 и 47/11) (у даљем тексту: Правилник о заштићеним врстама) или другим прописом, као строго заштићене и заштићене врсте (природне реткости), није дозвољено сећи, кидати, ломити, чупати, сакупљати њихово семе и плодове, или их на други начин оштећивати и уништавати.

Животиње заштићене Законом и Правилником о заштићеним врстама ли другим прописом као строго заштићене и заштићене врсте (природне реткости), није дозвољено (допуштено) растеривати, узнемиравати, хватати, убијати и рањавати, нехотично и намерно тровати, сакупљати јаја и друге развојне облике, уништавати и оштећивати гнезда и остала места и објекте на којима се те животиње размножавају, одгајају младунце, склањају, бораве и хране.

Лице које на подручју Резервата примети и нађе примерке биљака и животиња из ст. 1. и 2. овог члана који су оштећени, односно рањени, болесни, немоћни или мртви, или примети појаве оштећења и уништавања станишта биљака и животиња, треба да о томе без одлагања обавести чувара или друго овлашћено лице Управљача, односно да тим лицима преда споменути нађени примерак биљке, односно животиње. Управљач води евиденцију о поднетим обавештењима, односно саставља записник у вези утврђеног стања по поднетом обавештењу или нађеном примерку биљке односно животиње.

Управљач ће о налазима и обавештењима из става 3. овог члана обавестити Покрајински завод за заштиту природе и надлежног инспектора, односно предузети друге потребне радње у вези тих налаза и обавештења.

Члан 15.

На подручју Резервата забрањено је сакупљање биљних и животињских врста осим у научноистраживачке сврхе у циљу унапређења природних вредности.

Члан 16.

Забрањено је остављати угинуле, заклане и убијене животиње и њихове делове, кланички отпад и месне прерађевине на подручју Резервата осим у склопу посебно организованог и уређеног хранилишта некрофагих врста птица уз претходно прибављене услове заштите природе и сагласност управљача.

Члан 17.

На подручју Резервата није допуштено уношење, односно садња, засејавање и насељавање алохтоних дивљих врста биљака и животиња.

На подручју Резервата забрањено је уношење или насељавање инвазивних врста биљака и животиња у складу са одговарајућим прописима.

Члан 18.

Управљач ће на погодан начин јавно приказати, и учинити доступним свима који живе или по неком основу бораве на подручју Резервата, спискове врста дивље флоре и фауне из члана 14, са именима на српском и латинском језику и другим неопходним информацијама значајним за њихово препознавање, заштиту и режим коришћења.

Члан 19.

Забрањено је оштећивање, уништавање, изношење и присвајање примерака биљака и животиња, минерала, кристалних творевина и фосилних остатака у складу са чланом 25. Закона.

Забрањено је обављати геолошке и друге истражне радове, осим ако су неопходни за спровођење мера заштите и унапређења природних и културних вредности добра.

Члан 20.

Забрањено је оштећивати и уништавати предмете и објекте који имају културно-историјску вредност, односно својство или статус културног добра.

Нису допуштени разградња и други видови оштећивања или уништавања објеката који представљају истакнуте примере народног грађевинарства.

Није допуштено раскопавање места на којима су констатовани или основано претпостављени археолошки налази, нити њихово заузеће изградњом објеката и другим радовима.

Управљач ће у сарадњи са надлежним институцијама за истраживање и заштиту културних добара, археолошког и етнографског блага сачинити попис предмета, објеката и места из ст. 1, 2. и 3. овог члана на подручју Резервата.

Члан 21.

Забрањено је обављати радове и друге активности којима се могу изазвати неповољне промене животне средине, односно загадити тле, вода и ваздух, стварати прекомерна бука и индуковати зрачење штетно по људе и живи свет.

За планиране објекте, радове и активности са могућим значајним утицајем на животну средину неопходно је прибавити сагласност надлежног органа у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Законом о процени утицаја на животну средину.

IV. ВРШЕЊЕ ДЕЛАТНОСТИ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Члан 22.

Пољопривредна делатност, односно обрада земљишта и гајење ратарских и воћарских култура, врши се у складу са Законом, Уредбом и овим правилником.

На подручју Резервата није дозвољено мењање намене површина (претварање ливада и пашњака у обрадиво земљиште, претварање пољопривредног земљишта у воћњаке и винограде, изградња рибњаке и др. осим у циљу заштите и развоја резервата.

На подручју Резервата на површинама у II степену заштите забрањено је: кошење тешком механизацијом и кошење у генеративном периоду.

На подручју Резервата, забрањено је паљење вегетације, осим ради усмеравања сукцесије природне вегетације у складу са Законом, Законом о заштити од пожара и уз прибављене услове заштите природе и сагласност Управљача.

Члан 23.

На подручју Резервата забрањено је примењивање хемијских средстава и минералних ђубрива, осим када је то неопходно за спровођење мера активне заштите природних реткости уз прибављене сагласности и услове заштите природе.

Члан 24.

На подручју Резервата у зони II степена заштите забрањено је пошумљавање.

Члан 25.

На подручју Резервата на површинама III степена заштите пошумљавање је дозвољено само фрагментарно, у циљу спровођења планираних мера унапређења предела и уз прибављене услове заштите природе.

Члан 26.

На подручју Резервата забрањено је: коришћење воде из језера и прве фреатске издани, изградња заливних система и упуштање воде испод II класе бонитета (мезасапробна).

На подручју Резервата на површинама у II степену заштите забрањено је: одвођење или превођење воде Киреша изузев када је констатован проток већи од 7 m³/s.

Члан 27.

На подручју Резервата на површинама у II степену заштите забрањено је обављање хидромелиорационих радова који би довели до смањења нивоа подземних вода (прокопавање нових канала, продубљивање постојећих и др.); као и мењање рељефа терена (раскопавање и насипање обале, отварање позајмишта песка и сл.), осим ради побољшања хидролошких и еколошких услова станишта; на целом подручју Резервата.

Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине” дужно је да стави на увид Управљачу податке из катастарa загађивача и водопривредних објеката који се односе на подручје Резервата.

Члан 28.

На подручју Резервата није дозвољена експлоатација нафте, гаса, минералних сировина, тресета и грађевинског материјала.

V. ЛОВ И РИБОЛОВ

Члан 29.

Активности лова на подручју Резервата су забрањене, осим кад је то потребно ради очувања бројности популације и заштите од заразних болести уз прибављене услове заштите природе.

Члан 30.

Гајење, заштита, лов и коришћење риба на подручју Резервата врши се у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/13 – одлука УС) и другим прописима који регулишу рибарство и овим правилником.

Члан 31.

На подручју Резервата је забрањено бављење привредним риболовом а дозвољене су активности рекреативног риболова.

Може се обављати и риболов у научноистраживачке сврхе под условима утврђеним Законом, Програмом управљања рибарским подручјем „Палић – Киреш – Лудаш” и овим правилником.

На подручју Резервата је забрањено прихрањивање рибе.

Члан 32.

На подручју Резервата који је део риболовних вода Рибарског подручја „Палић – Киреш – Лудаш” утврђују се режими риболова на основу: Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, подзаконских аката овог закона, Програма управљања рибарским подручјем „Палић – Киреш – Лудаш” и Правилника.

Члан 33.

Управљач годишњим програмом управљања рибарским подручјем и у оквиру прописа донетих на основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, одређује период и време у коме је дозвољен рекреативни риболов а у складу са Уредбом и Правилником.

Члан 34.

На рибарском подручју на одређеним локалитетима могу се организовати такмичења у спортском риболову у складу са Правилником и Програмом управљања рибарским подручјем „Палић – Киреш – Лудаш”, а на основу одобрења Управљача заштићеног подручја.

Члан 35.

Забрањено је ометање риболоваца буком или галамом од стране осталих риболоваца или других лица, осим када се ради о јавном саобраћају и обављању регистрованих или допуштених делатности и активности.

Члан 36.

Управљач ће сваке године, после доношења годишњег програма управљања рибарским подручјем, на подесан начин учинити доступним јавности и заинтересованим организацијама рекреативних риболоваца, тим програмом утврђен годишњи режим рекреативног риболова и друге информације од значаја за заштиту и коришћење риболовних вода.

Члан 37.

Управљач, као корисник Рибарског подручја, издаје и организује дистрибуцију дозвола за рекреативни риболов у складу са прописима.

VI. СПОРТ, ТУРИЗАМ И РЕКРЕАЦИЈА

Члан 38.

На подручју Резервата могу се организовати спортска такмичења уколико се тим активностима не оштећују или угрожавају природне вредности и квалитет животне средине.

За такмичења из става 1. овог члана која се одвијају на подручју Резервата, организатор прибавља сагласност Управљача седам дана уочи догађаја и плаћа накнаду у складу са Одлуком о накнадама коју доноси Управљач.

За планиране спортске активности код којих се основано претпоставља могућност утицаја на природне вредности Резервата и квалитет животне средине, организатор прибавља и услове

Покрајинског завода за заштиту природе.

Члан 39.

На подручју Резервата могу се обављати делатности туризма и рекреације у складу са Законом, Уредбом и овим правилником.

Услуге туристичког смештаја и угоститељске услуге на подручју Резервата могу пружати правна и физичка лица сходно Закону о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 и 93/12), Уредби и овом правилнику.

Члан 40.

Посету Резервату и разгледање његових вредности од стране туристичких група, организатор туристичког путовања односно давалац туристичких или угоститељских услуга пријављује Упра- вљачу седам дана уочи догађаја.

Управљач организује вођење туристичких група из става 1. овог члана или издаје одобрење којим овлашћује друго правно или физичко лице да води посетиоце на начин, на места и у време који се наведеним одобрењем утврђују.

Индивидуални посетиоци дужни су да намеравано разгледање Резервата изван локалитета из члана 6. став 2. пријаве Управља- чу, односно физичком или правном лицу које Управљач овласти.

Управљач ће израдити и донети програм туристичке посете Резервату, којим ће ближе уредити допуштен начин и места посећивања, истовремени број посетилаца на појединим местима и друга питања од значаја за разгледање и презентацију вредности Резервата, а посебно начин организовања активности екотуризма у сарадњи са мештанима.

Члан 41.

За туристичку посету и разгледање комплекса Визиторског центра Лудаш, обележених посетилачких стаза и делова Резервата плаћа се накнада.

Обвезнике накнаде из става 1. овог члана, њену висину и начин наплате Управљач прописује Одлуком о накнадама.

VII. ИЗГРАДЊА ОБЈЕКТА И УРЕЂЕЊЕ

ПРОСТОРА Члан 42.

Изградња објеката и уређење простора на подручју Резервата врши се у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС и 98/13 – одлука УС), Уредбом, Планом управљања и овим правилником.

За просторне и урбанистичке планове који се односе на подручје Резервата у целисти, или на њихове поједине делове, спрово- ди се поступак стратешке процене утицаја на животну средину у складу са законом, односно проверава потреба спровођења те про- цене у зависности од врсте и садржаја плана и могућих значајних утицаја на животну средину.

Поступак стратешке процене из става 2. овог члана спроводи орган надлежан за доношење плана, уз прибављање одговарајућих услова, мишљења и сагласности и учешће јавности, у складу са Законом и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10).

Члан 43.

На подручју Резервата на површинама у II степену заштите забрањена је изградња нових објеката, осим привремених за потребе спровођења мера заштите и унапређења добра, повећавање постојеће спратност и габарита при реконструкцији постојећих објеката и забрањена је изградња молова, осим традиционалних пристана код старих салаша и у научноистраживачке сврхе.

На подручју Резервата на површинама у III степену заштите забрањена је изградња нових објеката, осим за потребе спровођења мера заштите и унапређења добра а у складу са планским документом, повећавање постојеће спратност и габарита при реконструкцији постојећих објеката у складу са планским документом и забрањена је изградња молова, осим традиционалних пристана код старих салаша и у научноистраживачке сврхе.

За објекте на подручју Резервата чија изградња, реконструкција и доградња нису забрањени Уредбом и Правилником, врши се процена утицаја на животну средину и утврђују мере заштите у складу са Законом и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Пре прибављања урбанистичких аката и одобрења за изградњу неопходно је да орган надлежан за послове урбанизма и

изградње или инвеститор прибаве услове заштите природе и мишљење Управљача.

Члан 44.

Изградња и реконструкција стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и привремених објеката изван грађевинских рејона и грађевинског земљишта, нису допуштени на подручју Резервата.

Грађевински рејони и грађевинско земљиште из става 1. овог члана, врста и намена објеката, односно правила уређења и грађења, утврдиће се одговарајућим урбанистичким плановима и документима.

До доношења планова и документа из става 2. овог члана, изградња, реконструкција и доградња објеката пољопривредних домаћинстава на подручју Резервата може се вршити само у оквиру постојећих грађевинских парцела, уз обавезно прибављање услова заштите природе од Покрајинског завода за заштиту природе, акта о урбанистичким условима и одобрења за изградњу.

Члан 45.

Планиране радове и активности, односно извођење пројекта, носилац пројекта дужан је да писмено пријави Управљачу. Пријава садржи датум почетка и рок завршетка грађења, односно извођења радова, а ако је грађевинска дозвола издата на основу идејног пројекта, доставља се и копија извештаја о извршеној техничкој контроли главног пројекта. Управљач ће у року од седам дана обавестити носиоца пројекта/инвеститора о могућностима за обављање истих, као и о даљој процедури у складу са Законом.

VIII. ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ И УПРАВЉАЊЕ

ОТПАДОМ Члан 46.

Одржавање чистоће и управљање отпадом на подручју Резервата врши се у складу са Законом, Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10), Одлуком о одржавању чистоће града Суботице („Службени лист града Суботице”, бр. 56/12, 2/13 и 7/13 – исправка) и овим правилником.

На подручју Резервата није допуштено изливање у водотокове и земљиште непречишћених комуналних вода и хемијски отровних и опасних материја и одлагање комуналних и других чврстих отпадака на начин и у количинама да могу загадити земљиште и воде на подручју Резервата.

Члан 47.

На подручју Резервата забрањено је одлагање било које врсте отпада.

Корисници и посетиоци Резервата дужни су да сакупљају и одлажу отпатке ван Резервата или на местима која су посебно уређена и обележена за те намене сходно члану 6. став 1.

Управљач ће поставити одговарајућу опрему, односно канте, корпе или кесе за привремено одлагање чврстих отпадака на местима која посећују посетиоци и организовати њихово пражњење и одвожење изван подручја Резервата у складу са Одлуком о одржавању чистоће града Суботице.

Управљач ће иницирати сарадњу са надлежним комуналним службама у области одржавања чистоће кроз организовано постављање и редовно пражњење контејнера за смеће на местима окупљања већег броја посетилаца.

Члан 48.

Власници и корисници непокретности на подручју Резервата дужни су да их одржавају у чистом и уредном стању.

IX. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ И ПОСТАВЉАЊЕ ОЗНАКА, ФОТОГРАФИСАЊЕ И СНИМАЊЕ ФИЛМОВА

Члан 49.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи заштићено подручје таблама прописаног изгледа и садржаја које поставља на местима где јавни путеви улазе у Резерват, а границе Резервата обележи прописаним знацима.

Управљач у роковима утврђеним Законом и на начин прописан подзаконским актом обележава границу рибарског подручја и границе делова Рибарског подручја на којима је забрањен, или ограничаван, риболов.

Управљач одговарајућим таблама обележава места и објекте где је приступ и боравак забрањен или ограничен.

Управљач поставља табле, односно друге ознаке са информацијама о правилима унутрашњег реда и правилима рекреативног риболова.

Управљач може постављати и друге табле и ознаке од значаја за спровођење режима заштите и презентацију вредности Резервата, као што су панои, билборди, посетилачке стазе, места за камповање и логоровање, хранилишта, места за отпатке и др.

Забрањено је оштећивање или уништавање и уклањање табла и натписа на таблама и других ознака из овог члана, као ни њихово заклањање или маскирање другим објектима.

Члан 50.

На подручју Резервата није допуштено постављање информативних табла са називима правних и физичких лица и рекламних и других паноя без одобрења Управљача.

За постављање службених табла и других ознака које су утврђене прописима у области саобраћаја и јавних путева, шумарства, ловства, водопривреде и енергетике потребно одобрење Управљача.

За постављање и држање табла и паноя из става 1. овог члана

Управљач може наплатити накнаду у складу са Одлуком о накнадама.

Члан 51.

Фотографисање и снимање видеозаписа и филмова на подручју Резервата дозвољено је.

За радње из става 1. овог члана које се на подручју Резервата врше у комерцијалне сврхе потребно је прибавити одобрење Управљача, који даје своју сагласност у року од седам дана и за њих се плаћа накнада на основу Одлуке о накнадама.

Фотографије, видеозаписе и филмове који се снимају на подручју Резервата и публикују односно приказују јавности, физичко или правно лице које обавља или за чији рачун се обавља снимање дужно је да један примерак снимљеног материјала достави Управљачу.

Са обавезом из става 3. овог члана поменута лица биће упозната приликом снимања, а уколико то није могуће сматраће се упозната доношењем овог правилника и његовим јавним објављивањем.

X. ИСТРАЖИВАЧКИ И ОБРАЗОВНИ

РАД Члан 52.

На подручју Резервата могу се вршити научна и друга истраживања и образовне активности у природи у складу са Законом, Уредбом и овим правилником.

Истраживања и образовне активности из става 1. овог члана допуштено је обављати на начин да се не оштете или униште значајне природне вредности као и да се не загади животна средина.

Члан 53.

За истраживања која се врше на подручју Резервата потребно је прибавити одобрење Управљача и услове заштите природе, које издаје Покрајински завод за заштиту природе.

За истраживања ихтиофауне на подручју Резервата потребно је, поред законом прописане дозволе министарства надлежног за послове рибарства, прибавити и одобрење Управљача.

Члан 54.

За геолошка и биолошка истраживања на подручју Резервата потребно је поред Законом прописане дозволе надлежног министарства прибавити одобрење Управљача и услове заштите природе које издаје Покрајински завод за заштиту природе.

Истраживања у области шумарства, пољопривреде и педологије, хидрологије, животне средине, туризма, саобраћаја, енергетике, просторног и урбанистичког планирања, демографије и културних добара потребно је благовремено пријавити Управљачу.

Истраживања из става 2. овог члана не могу започети пре него што Управљач потврђује пријем пријаве истраживања. Пријава истраживања мора садржати релевантне податке о врсти, циљу, садржају, времену трајања, извођачу и броју учесника истраживања. У пријави се могу навести и услуге, односно помоћ која се

очекује од Управљача.

Управљач ће у року не дужем од седам дана обавестити подносиоца пријаве да је упознат са планираним истраживањима, могућностима пружања тражених услуга и помоћи, дати препоруке у вези поштовања правила унутрашњег реда, односно евентуално упутити подносиоца захтева на прибављање услова заштите природе или одобрења Управљача уколико су истраживања планирана на местима утврђеним чланом 7. овог правилника.

Члан 55.

Образовне активности на подручју Резервата, као што су школа у природи, теренска настава и стручне екскурзије потребно је благовремено пријавити Управљачу.

Активности из става 1. овог члана не могу започети пре него што Управљач потврди пријем пријаве тих активности. Пријава намераваних образовних активности мора садржати релевантне податке о врсти, циљу, садржају, времену трајања, организатору и броју учесника. У пријави се могу навести и услуге односно помоћ која се очекује од Управљача.

Члан 56.

Захтев за издавање одобрења за истраживања из чл. 53. 54. и 55. нарочито садржи: назив и адресу институције, имена руководиоца и учесника истраживања, назив и укупно трајање пројекта, време почетка и завршетка теренских радова за које се издаје одобрење, главне методе и технике истраживања, податке о узорцима и примерцима живе и неживе природе чије је узимање планирано, места и објекте на којима се истраживање врши.

Одобрење за истраживања поред података из става 1. овог члана садржи и посебне услове и мере заштите природе и животне средине који се при истраживању морају поштовати, односно примењивати.

У року од 15 дана по завршетку теренских истраживачких радова и образовних активности, подносилац захтева за одобрење односно подносилац пријаве за истраживања и образовне активности из чл. 53. 54. и 55. дужан је да Управљачу достави кратак извештај о току и главним видљивим резултатима спроведених истраживања и образовних активности.

Ономе ко благовремено не поднесе извештај из става 3. овог члана Управљач може ускратити одобрење за наредна истраживања односно обавештење и услуге за обављање образовних активности.

По завршетку елабората односно публиковању резултата о извршеним истраживањима носилац истраживања односно подносилац захтева за одобрење или подносилац пријаве дужан је да обавести Управљача у року од 15 дана као и да тај елаборат или публиковани рад достави Управљачу.

XI. ЧУВАРСКА СЛУЖБА

Члан 57.

Ради обезбеђења унутрашњег реда у Резервату, Управљач организује чуварску службу.

Чуварску службу чине: чувар – водич, чувар, рибочувар са овлашћењима и дужностима утврђеним законом и координатор службе који има овлашћења да организује послове службе, води одговарајуће евиденције и подноси извештаје о раду (месечне, периодичне и годишње) руководиоцу сектора заштите природе, или другом овлашћеном лицу.

Послове чуварске службе у својству овлашћених лица непосредно обављају чувар и координатор чуварске службе (у даљем тексту: чувар).

Услове које морају испуњавати лица из става 3. овог члана, број тих лица и друга питања од значаја за њихов радни статус и начин обављања послова утврђује Управљач актом о систематизацији послова и радних места.

Организовање чуварске службе врши се у складу са одредбама Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/13 – одлука УС).

Члан 58.

Под обезбеђењем унутрашњег реда у Резервату, подразумева се заштита и очување земљишта вегетације, фауне, и вода од свих видова загађивања и оштећења, као и заштита, чување и обнављање ознака и информативних табли, чување посетилачке инфраструктуре објеката Управљача и заштита од пожара.

Члан 59.

Служба чувања је организована по чуварским зонама.

Чуварске зоне у смислу овог правилника, чине делови Резервата сачињени од логичних просторних целина, по конфигурацији терена, станишним приликама, представља компактну природну целину, у којој се успешно обезбеђује контрола, унутрашњи ред и заштита.

Организација чувања може се организовати и на други начин у зависности од потреба, ефикасности и економичности рада службе и то патролним радом, стационарним контролама или комбиновањем напред наведених метода, односно другом применом теренског рада.

Члан 60.

Величина чуварске зоне је различита и зависи од конфигурације терена, приступачности, прегледности и нарочито од степена угрожености одређених подручја Резервата.

Члан 61.

Када чувар у вршењу чуварског надзора у Резервату затекне лице које чини радњу супротну одредбама Закона, Уредбе и овог правилника, или кад постоји основана претпоставка да је учињено кривично дело или прекршај, овлашћен је и дужан да:

- 1) прати кретање и активности посетилаца и легитимише лица која затекне у заштићеном подручју;
  - 2) изврши преглед свих врста возила, пловних објеката и товара;
  - 3) изврши сваки преглед, осим станова и других просторија, за чији преглед је потребан судски налог;
  - 4) привремено одузме предмете којима је извршен прекршај или кривично дело и предмете који су настали, или прибављени извршењем таквог дела, као и да ове предмете, без одлагања, преда Управљачу ради чувања;
  - 5) лице без личних исправа, затечено у вршењу недозвољених радњи, приведе надлежном органу унутрашњих послова;
  - 6) затражи успостављање претходног стања, односно нареди мере за спречавање и уклањање штетних последица;
  - 7) сарађује са власницима и корисницима права на некретнинама у Резервату ради заштите;
  - 8) сарађује са корисницима природних ресурса у Резервату и координира заједничке акције у циљу заштите и рационалног коришћења природних ресурса;
  - 9) прати стање биљних и животињских врста, као и других вредности Резервата;
  - 10) пружа помоћ посетиоцима Резервата и локалном становништву.
- О свим предузетим радњама, а посебно у случају када уочене радње могу представљати прекршај, кривично дело, привредни преступ, када је причињена штета, када је извршено заузеће имовине, чувар саставља записник.

Члан 62.

Садржај записника или опис који се уноси у записник је саопштавање оног што је затечено, нађено, утврђено или на други начин прибављено и констатовано.

У садржај се обавезно уноси:

- ближи подаци о извршиоцима разних недозвољених радњи (име и презиме, име оца, адреса, запослење и други подаци за идентификацију),
- начин извршења радње,
- подаци о сведоцима и други расположиви докази које је могуће прибавити,
- подаци о евентуалној штети, а посебно количине, броја комада, пречници, врсте и друго.

Записник је састављен у оноликом броју примерака колико захтева конкретна ситуација, а ако је контроли присутна нека друга заинтересована страна, један примерак записника уручује се и њој.

Члан 63.

О привремено одузетим предметима из члана 61. чувар издаје потврду са тачним подацима о врсти и количини.

Управљач обезбеђује услове за одржавање и чување привремено одузетих предмета, односно за враћање у природу или збрињавање примерака привремено одузетих животињских или биљних врста.

О привремено одузетим предметима Управљач води регистар са подацима о врсти количини, разлогу привременог одузимања, лицу коме су предмети привремено одузети и чувару односно који је предмете привремено одузео.

Члан 64.

Чувар заштићеног подручја поред овлашћења из члана 61. овог правилника, посебно је дужан да:

1. Потпуно и детаљно познаје теренске прилике на рејону који чува, а нарочито спољне и унутрашње границе Резервата.
2. Спречава бесправну пашу, недозвољено обрађивање земљишта, прекомерну употребу хемијских средстава, бесправно подизање објеката, бесправни лов и риболов.
3. Благовремено обавештава надлежни инспекцијски орган о утврђеним незаконитим радњама на заштићеном подручју, као и у гадовању риболовним подручјем преко надлежног органа предузећа.
4. Редовно обилази, чува и надгледа површине Резервата у контроли недозвољеног коришћења, као и да надгледа и чува уређаје и објекте Управљача (комплекс Визиторског центра са свим објектима, опрема посетилачких стаза, информативне табле итд.).
5. Предузима и контролише спровођење превентивних мера за заштиту Резервата од пожара.
6. Учествује у раду других служби на рејону по потреби и учествује у заједничким прегледима и патролама других овлашћених служби и органа.
7. Води теренски дневник – свакодневно у њега уноси податке, а за случај инспекцијске контроле ставља дневник на увид.
8. Чува и обнавља граничне знаке, информативне табле, путоказе и друге ознаке.
9. Носи службено одело, легитимацију.

Члан 65.

Као службено лице Управљача, на терену, са овлашћењима која су му прописана, чувар стручно, ауторитативно и одговорно поступа у свим радњама за које је овлашћен.

Поступање чувара у свим случајевима мора бити у складу са јавним овлашћењима која има, водећи при том посебно рачуна о правилном представљању и угледу Управљача.

Члан 66.

У пословима заштите екосистема, чувар је дужан да свакодневно прати и евидентира договорене податке, као што су: температура, влажност, ветрови, цветање одређених биљних врста, појава одређених врста фауне и друге.

Подаци се уноси у теренски дневник и одговарајућим евиденцијама достављају предузећу.

Чувар заштите природе у Резервату обавља и друге стручне радње у складу са потребама службе, разним стручним анализама и прикупљањима података.

Чувар заштите природе у Резервату обавља и послове на реализацији и организацији активних мера заштите (сечење подраста, кошење, уклањање инвазивних врста и др.).

Члан 67.

За све уочене појаве којима се на разне начине угрожава државна имовина, противправним присвајањима, оштећењима или ометањима, чувар је дужан да поступа хитно и без одлагања.

Члан 68.

Као службено лице на терену чувар резервата учествује у пријему посета, при обиласку туристичких група и других посетилаца, даје им информације и потребне податке и по потреби води посете дуж посетилачких стаза.

У туристичким и информативним пословима чувар је дужан да познаје све битне карактеристике Резервата, ради правилног представљања, значајне природне, културне, историјске вредности, као и друге карактеристике од значаја за правилну презентацију подручја резервата.

Члан 69.

Чувар резервата мора имати легитимацију са којом доказује идентитет, статус службеног лица и овлашћења у складу са Законом.

Легитимацију чувару издаје Управљач у складу са законом.

Из- глед службене легитимације чувара прописује надлежни министар.

О издатим легитимацијама управљач води посебну евиденцију.

Члан 70.

Чувар је дужан да при предузимању радњи из члана 61. овог правилника претходно покаже легитимацију чувара Резервата.

Члан 71.

Лице које је престало да врши службу чувања, дужно је да легитимацију у року од три дана од дана престанка службе, врати Управљачу.

Враћену легитимацију из става 1. овог члана, Управљач је дужан поништити и тај податак унети у евиденцију из члана 69. став 3.

Члан 72.

У случају губитка или нестанка легитимације чувар је дужан да о овоме одмах обавести Управљача.

Изгубљена или нестала легитимација оглашава се неважећом у „Службеном гласнику Републике Србије” и брише се из евиденције о издатим легитимацијама а чувару се издаје нова легитимација.

Члан 73.

Чувар обавља службу у униформи. Униформа је у складу са посебним Правилником надлежног министарства.

Чуварима поред униформе припадају и друга средства заштите која су предвиђена посебним актом.

Члан 74.

Чувар Резервата може бити опремљен средствима и то:

- средствима везе,
- превозним средствима (теренско возило, мотор, чамац),
- опрема уз превозна средства,
- батеријске лампе или акумулаторске светиљке,
- фотоапаратима,
- другом опремом неопходном за успешно обављање послова.

XII. ПРОТИВПОЖАРНА ЗАШТИТА

Члан 75.

Поред деловања у ванредним ситуацијама, управљач континуирано обавља активности у циљу спровођења мера противпожарне заштите у сарадњи са осталим корисницима простора.

Реализује се: свакодневно праћење климатских услова и стања горивог материјала у циљу процене текуће опасности од појаве пожара, организовано је осматрање и обавештавање о појави пожара током пожарних сезона, на изузетно угроженим деловима Резервата - као што су стари тршћаци или велике површине под травнатом вегетацијом - обавља се појачан сезонски надзор, локалитети излетништа се налазе под контролом употребе и ложења ватре, заштита од пожара реализује се у сарадњи са пољочуварском службом јединице локалне самоуправе град Суботица као и са Ватрогасном службом Министарства унутрашњих послова ПУ Суботица.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

Надзор над применом овог правилника врши надлежно министарство.

Члан 77.

Ступањем на снагу овог правилника, престаје да важи Правилник о унутрашњем реду од 27. априла 2009. године.

Члан 78.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” уз претходно прибављену сагласност надлежног министарства.

Број 118-XVI-1/2014

Председник Надзорног одбора,
Ненад Новаковић, с.р.

